

Список використаних джерел:

1. Обсяг факторингового ринку у 2023 році. URL: <https://bank.gov.ua>.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
4. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
5. Про приєднання України до Конвенції УНІДРУА про міжнародний факторинг : Закон України від 11.01.2006 № 3302-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3302-15>.
6. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
7. Момот Л. В. Розвиток факторингу в Україні. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnuhkt_2015_21_2_15.
8. Добровольська О. В. Ринок факторингових послуг: проблеми розвитку та перспективи. Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету. 2015. № 1 (31). С. 166–169.
9. Карп'як Я. С. Факторинг як інструмент вирішення фінансових проблем підприємства. URL: https://vlp.com.ua/files/12_52.pdf.
10. Чапчадзе Я. О. Договір факторингу. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/9/11.pdf>.
11. Кучерявий Д. В. Договір факторингу за законодавством України. URL: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.4.2023.18>.
12. Постанова Верховного Суду від 16.03.2021 у справі № 906/1174/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96342866>.

УДК 342.6; 342.9; 352.07

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.2.11>

КОЗІН А.О.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**FOREIGN EXPERIENCE IN ENSURING THE FUNCTIONING OF EXECUTIVE BODIES AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES AND LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES**

Наукова стаття присвячена дослідженню функціонування і взаємодії органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах. Наведено понятійно-категоріальний апарат у визначеній сфері, виокремлено повноваження органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, наведено особливості міжнародного досвіду взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади. Досліджено та визначено особливості практичної реалізації повноважень та компетенції органів місцевого самоврядування виконавчої влади в зарубіжних країнах. Співвіднесено особливості функціонування вищезазначених інституцій в Україні та зарубіжних країнах. Виокремлено ефективний зарубіжний досвід взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої

© КОЗІН А.О. – доктор філософії в галузі права, старший науковий співробітник відділу актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики (Науково-дослідний інститут публічного права) <https://orcid.org/0009-0000-5793-6852>

влади для застосування в Україні. Зроблено висновок, що належне функціонування органів місцевого самоврядування та їх взаємодія з органами виконавчої влади, зокрема з огляду на досвід зарубіжних країн, враховуючи вищезазначене, є важливим завданням муніципальної влади, а особливо коли мова йде про міста з особливим статусом в Україні (м. Київ та м. Севастополь). Законодавство в Україні та країнах континентальної правової системи розмежує регулювання місцевого самоврядування та управління; крім того, правова система вищезазначених країн характеризується функціонуванням органів місцевого самоврядування та виконавчих органів разом. Ефективний досвід чіткого розмежування таких повноважень мають Франція та Німеччина, що потребує подальшого дослідження. Для забезпечення ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, зокрема у частині забезпечення реалізації делегованих повноважень, слід використати досвід Німеччини, у частині ефективності роботи представника органу виконавчої влади в органі місцевого самоврядування, з метою налагодження взаємодії з органами виконавчої влади в частині спільної діяльності. Варто також підсумувати, що питання функціонування і взаємодії між органами і інституціями є достатньо глобальним, тож потребує відповідної регуляції і роль державних органів у відповідній сфері, зокрема центральний орган виконавчої влади у визначеній сфері має ефективно формувати і реалізовувати політику через стратегії, державні програми тощо.

Ключові слова: *органи місцевого самоврядування, органи виконавчої влади, взаємодія між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, зарубіжний досвід функціонування органів місцевого самоврядування та виконавчої влади.*

The scientific article is devoted to the study of the functioning and interaction of executive bodies and local self-government bodies in foreign countries. The conceptual and categorical apparatus in a certain field is given, the powers of local self-government bodies and executive bodies are distinguished, the peculiarities of international experience of interaction of local self-government bodies and executive bodies are given. The peculiarities of the practical implementation of powers and competence of local self-government bodies in foreign countries have been investigated and determined. The peculiarities of the functioning of the above institutions in Ukraine and foreign countries are correlated. The effective foreign experience of interaction of local self-government bodies and executive bodies for use in Ukraine is distinguished. It was concluded that the proper functioning of local self-government bodies and their interaction with executive authorities, in particular in view of the experience of foreign countries, taking into account the above, is an important task of municipal authorities, and especially when it comes to cities with a special status in Ukraine (the city of Kyiv and Sevastopol). Legislation in Ukraine and the countries of the continental legal system demarcates the regulation of local self-government and management; in addition, the legal system of the above-mentioned countries is characterized by the functioning of local self-government bodies and executive bodies together. France and Germany have an effective experience of clearly demarcating such powers, which requires further research. In order to ensure effective interaction between local self-government bodies and executive bodies, in particular in the area of ensuring the implementation of delegated powers, the experience of Germany should be used in terms of the effectiveness of the representative of the executive body in the local self-government body, with the aim of establishing interaction with executive bodies in terms of joint activities. It is also worth summarizing that the issue of functioning and interaction between bodies and institutions is quite global, so it requires appropriate regulation and the role of state bodies in the relevant field, in particular, the central executive body in the specified field must effectively form and implement policy through strategies, state programs, etc.

Key words: *local self-government bodies, executive bodies, interaction between executive bodies and local self-government bodies, foreign experience of functioning of local self-government bodies and executive power.*

Постановка проблеми. В Україні, як і в деяких країнах континентальної правової системи, модель муніципальної влади передбачає подвійне підпорядкування органів місцевого самоврядування в певних містах, наприклад, у м. Києві органами місцевого самоврядування є Київська міська рада, Київська міська державна адміністрація, яка наразі призупинила свою діяльність, Київська міська військова адміністрація (діє на період воєнного стану замість КМДА), районні у місті Києві державні адміністрації, районні у місті Києві ради не функціонують, бо були ліквідовані відповідним рішенням Київської міської ради у 2010 році. Подвійне підпорядкування полягає у тому, що виконавчий орган Київської міської ради є підзвітним та підконтрольним у частині повноважень Київській міській раді, а у частині виконання делегованих повноважень – органу виконавчої влади. Визначений перелік органів місцевого самоврядування, які функціонують одночасно в одному місті, викликає складність у розмежуванні повноважень і компетенцій, налагодженні взаємодії з органами виконавчої влади тощо. Тож, дослідження ефективного зарубіжного досвіду дасть можливість виокремити корисні пропозиції для функціонування органів місцевого самоврядування та взаємодії з органами виконавчої влади в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання взаємодії між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування досліджувалось у наукових працях Калиновського Б., Камінської Н., Кулик Т.; питанню дослідження зарубіжного досвіду функціонування органів місцевого самоврядування у своїх наукових роботах приділили увагу Осадча К., Осадчий В., Спірін О., Круглик В., та зарубіжні науковці Свіфт Н., Кервелла Г., Шульце С., Ганлікс А., Весперіні Г., Канель М., Наварро С. та інші. Дослідженням питань удосконалення взаємодії органів місцевого самоврядування з органами виконавчої влади, зокрема, у частині покращення операційного процесу реалізації повноважень та компетенцій органів місцевого самоврядування займались науковці Ладиченко В., Гулак О., Данилюк Ю., Курило В., Гавриленко Т., Солоненко О. та інші.

Метою наукової статті є дослідження зарубіжного досвіду функціонування та взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, виокремлення позитивних шляхів уникнення дублювання повноважень чи компетенцій і формування пропозицій для удосконалення вищезазначеного функціонування інституцій в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Влада народу, що передбачена конституціями країн Європейського Союзу свідчить насамперед про можливість впливати на вирішення питань як загальнодержавного, так і муніципального значення. Децентралізація влади, курс на яку тримає Україна під час євроінтеграційного шляху, полягає у необхідності забезпечення максимальної автономії влади на місцях, та надання можливості громадам самостійно вирішувати питання місцевого значення. Складна іноді структура органів місцевого самоврядування допускає дублювання повноважень та компетенцій, що призводить до необхідності викоринення та ліквідації зазначеної проблеми. Ефективним інструментом для ліквідації зазначеної проблеми виступає використання досвіду зарубіжних країн, зокрема країн континентальної системи права, проаналізувавши який стає можливим запропонувати ефективні рішення для України.

Питанням наближення регіонів один до одного у частині дослідження досвіду функціонування органів місцевого самоврядування в зарубіжних країнах займався науковець Ковбасюк Ю., який стверджує, що сучасна регіональна політика країн Європейського Союзу ділиться на три напрямки, які характеризують сприяння економічному наближенню, щоб допомогти менш розвиненим регіонам; реалізацію системи заходів, спрямованих на покращення регіональної конкурентоспроможності й зайнятості; співпраці між регіонами і країнами, щоб зменшити економічне значення національних кордонів [1, с. 248].

Питання організації та співвідношення повноважень і компетенцій органів місцевого самоврядування та державної влади розглядалось у науковій праці Гулак О., яка зазначила, що Україна потребує реконструкції співвідношення державного управління й місцевого самоврядування в напрямках: самостійності вирішувати питання місцевого значення; визнання публічності самоврядної влади, «двох рівнів публічної влади – держави і самоврядування, державної і публічно-самоврядної влади»; контролю за реалізацією таких повноважень; юрисдикційного захисту правового статусу місцевого самоврядування й подібного ж захисту держави та громадян від незаконних дій органів місцевого самоврядування [2, с. 119–131].

Науковець Калиновський Б., досліджуючи взаємодію функціонування органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, у науковій праці зазначає, що державна політика у сфері місцевого самоврядування має бути побудованою так, щоб систему внутрішньої територіальної організації держави, відповідно до якої формується система місцевих органів державної

влади та органів місцевого самоврядування, реалізувала місцева публічна влада та забезпечувалася розвиток регіонів, що сприяє збалансованому розвитку держави [3, с. 129]. Кулик Т. у частині дослідження взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади запропонувала вирізняти повноваження останніх через розподілення їх на повноваження і компетенції, власні і делеговані, адже на відміну від повноважень компетенцією є окреслений обсяг таких повноважень, що визначені метою діяльності суб'єкта [10, с. 54–57].

Поточна фінансова, економічна та соціальна криза, яка вплинула на більшість національних урядів Європи, призвела до підвищення ролі місцевих і регіональних органів влади і їх впливу на майбутнє Європи. Так, органи місцевого самоврядування європейських країн здатні самостійно втілювати й реалізовувати проекти розвитку на місцях, а також налагоджувати співпрацю з національними урядами та європейськими інституціями з метою створення оптимальних умов для сталого зростання.

Протягом багатьох років місцеві та регіональні органи влади констатували спільну взаємодію, адже працюючи разом та обмінюючись передовим досвідом, ставало можливим більш ефективно вирішувати поставлені задачі й виклики.

Рада європейських муніципалітетів і регіонів (CEMR), що представляє 54 національні асоціації місцевих і регіональних органів влади в 40 європейських країнах, є найстарішою та найбільш розгалуженою організацією органів місцевого самоврядування, яка займається стратегічним плануванням, опрацюванням пропозицій для формування політик тощо. Загалом, ефективне функціонування органів місцевого самоврядування як в межах країни, так і міждержавне, передбачає необхідність створення та забезпечення функціонування асоціації, інших міжнародних об'єднань, тощо. В Україні діє Асоціація міст, яка підтверджує свою користь через взаємодію органів місцевого самоврядування через подолання спільних недоліків, викликів, проблем тощо.

Досвід місцевого самоврядування європейських країн є давнім, автентичним і таким, що довів свою значущість й ефективність ще починаючи з часів так званого періоду магдебурзького права, тож потребує дослідження у частині аналізу практик провідних європейських держав.

Французька Республіка як країни континентальної системи права, та найбільш дотична до України за системою місцевого самоврядування, хоч і має довгу історію децентралізації, характеризується найбільш радикальними змінами у сфері місцевого самоврядування в останні 20 років. Система органів місцевої влади є складною, адже Франція є однією з небагатьох країн Європейського Союзу з чотирма рівнями управління: держава або центральний уряд, регіон, департамент і комуна. Закон про децентралізацію та законодавчі акти, що його доповнюють, характеризують прагнення уряду Франції змінити баланс влади між державою та місцевими органами влади (регіонами, департаментами та комунами). Цей нормативно-правовий акт надав останнім значно більшої автономії у прийнятті рішень завдяки розподілу адміністративних і бюджетних завдань між центральною та місцевою владою.

У Франції є три основні рівні місцевої адміністрації: комуна, департамент і регіон. На всіх цих рівнях виконуються адміністративні рішення, прийняті на національному рівні, а також діють місцеві органи влади, які мають власні повноваження. Тобто, з правової точки зору, місцева влада є публічно-правовою корпорацією з власною назвою, територією, бюджетом, працівниками, яка наділена власними повноваженнями, та має певний ступінь автономії стосовно центрального уряду. Крім того, існують заморські землі Франції з регіональними організаціями (*collectivités territoriales*) зі спеціальним статусом (Париж, Марсель, Ліон, Корсика, Майотта та Сен-П'єр і Мікелон) [5].

Найнижча ланка адміністративної ієрархії – комуна, застосовується до всіх муніципалітетів незалежно від їх розміру (80% із них мають менше 1000 жителів), заохочена урядом до злиття для створення міських громад (*communes urbaines*) або до об'єднання в асоціації з кількох комун (*syndicats intercommunaux*). Загалом, французькі форми співробітництва з метою раціоналізації муніципального управління шляхом врахування спільних інтересів, на практиці не виходять за межі об'єднання для надання декількох видів послуг; злиття взагалі є надзвичайно рідкісним явищем, оскільки і в жителів, і місцевих рад зберігається сильне почуття самобутності й приналежності до своїх громад [5]. Деякі точкові реформи в Україні, зокрема реформа охорони здоров'я, передбачали необхідність злиття громад для зменшення кількості профільних закладів надання послуг, однак в Україні достатньо велика територія, а отже – відстань між громадами може бути значною, що стало перешкодою у злитті громад в частині покращення надання окремих послуг та зменшення установ.

У Франції функціонує 100 департаментів: 96 у метрополії та чотири за кордоном (Мартініка, Гваделупа, Реюньон і Французька Гвіана). Важливо зазначити, що майже 200 років (з 1800 по 1982 рр.) у руках префектів регіональних департаментів була зосереджена вся виконавча влада, хоч згодом відбулись певні зміни. Однак, призначений урядом префект все ще є єдиною особою, уповноваженою діяти від імені штату в департаменті; він представляє прем'єр-міністра та всіх членів уряду, контролює зовнішні служби штату в департаменті та забезпечує здійснення адміністративного нагляду над його місцевими органами влади. Україні, за певними ознаками, є притаманним контроль з боку органів виконавчої влади через голів адміністрацій, які одночасно є головами виконавчих органів рад і головами органів, що підпорядковані виконавчій вертикалі влади у частині виконання делегованих повноважень.

Федеративна Республіка Німеччина також має багаторічну та складну систему місцевого самоврядування ще з часів, коли німецькі міста отримали самоврядний статус і створили такі інститути, як Rat (рада). Під час тридцятилітньої війни королівства, герцогства та інші князівства, що входили до складу Священної Римської імперії, підтвердили своє панування над містами та іншими місцевими установами. 19 листопада 1808 року барон фон Штайн запровадив Preussische Städtordnung (систему міського управління Пруссії), мета якої полягала в тому, щоб створити прямий зв'язок між державою і громадянами, що дало б змогу останнім брати участь у державному управлінні. Головним наміром барона фон Штайн було зменшення централізованого впливу держави на діяльність громад і надання останнім можливості брати на себе відповідальність за власні рішення. Це був початок розвитку автономного місцевого самоврядування [6]. У Німеччині існує чотири рівні територіального управління з правом самоврядування: федеральний уряд (Bund), землі (Länder), округи (Kreise) і громади (Gemeinden). Діяльність округів та громад регулюється законами земель. При цьому конституції останніх відрізняються, що відображається на здійсненні місцевого самоврядування. Втім, повноваження органів місцевої влади практично однакові в усіх штатах.

Округи та асоціації муніципалітетів також є автономними, але вони не користуються тим самим Allzuständigkeit, як окремі муніципалітети. Замість цього закон надає їм повноваження, які відповідають конституційним гарантіям, тобто до їх компетенції входить вирішення тих завдань, які виходять за рамки можливостей невеликих муніципалітетів [7].

Місцева та регіональна автономія є інституційною основою уряду, а не його другорядною гілкою. Погляд на автономне самоврядування ґрунтується на принципі субсидіарності, який є протилежністю інституту делегації повноважень. Так, регіональні та місцеві органи влади не мають тієї ж компетенції, що й центральний уряд, проте вони наділені універсальною юрисдикцією у вирішенні справ за винятком сфер, які підпадають під регулювання іншого рівня управління. Крім того, і що найважливіше, вони фінансово не залежать від спеціальних державних дотацій.

У Німеччині питання місцевого самоврядування, незалежно від того, регулюються вони законом землі чи ні, є адміністративною відповідальністю міста та законодавчою відповідальністю обраних міських рад. Такі міста не мають державної адміністративної влади нижчого рівня для здійснення окремих урядових завдань; натомість їх реалізують міські адміністрації в якості виконання делегованих функцій. За законом, міста без округів підлягають функціональному та правовому нагляду з боку адміністративних окружних офіцерів (або державного міністра внутрішніх справ). На практиці ж, відносини між державними службовцями в наглядових установах і містах носять скоріше колегіальний, ніж ієрархічний характер, тож фактично такий нагляд є мінімальним. Тим не менш, міські адміністрації зобов'язані дотримуватися вимог законодавства при виконанні функцій місцевого самоврядування [8].

Досвід Федеративної Республіки Німеччини для покращення взаємодії українського місцевого самоврядування та органів виконавчої влади є корисним з огляду на чіткість розмежування компетенції і повноважень, чіткість виокремлення питань різних суб'єктів системи місцевого самоврядування та затверджені нормативно шляхи взаємодії.

Італійська Республіка, що також має ознаки континентальної правової системи, що характерно європейській країні, має такі складові системи місцевого самоврядування як область (regioni), провінція (province) і комуна (comuni). Міське самоврядування в Італії передбачає наявність 5-ти автономних регіонів з 20 загальних: Сицилія, Сардинія, Трентіно-Альто-Адідже, Фріулі-Венеція-Джулія та Валле-д'Аоста. Україні також характерне присвоєння особливого статусу певним містам. Зокрема, українським законодавством присвоєно особливий статус містам Київ та Севастополь, реалізації повноважень органів місцевого самоврядування в яких здійснюється з певними особливостями.

Органами регіонального управління є регіональна рада – обраний громадянами дорадчий орган, який має право приймати закони та видавати адміністративні постанови; регіональний комітет – виконавчий орган, який обирається радою зі свого складу; голова регіонального комітету. Регіональний комітет і його голова зобов'язані піти у відставку, якщо вони втратили довіру ради.

Участь в роботі національного уряду є основною функцією регіонів: ради можуть ініціювати парламентські закони, пропонувати зібрання референдумів та призначати трьох делегатів для допомоги на президентських виборах, за винятком регіону Валле д'Аоста, який має лише одного делегата. Що стосується регіонального законодавства, то п'ять регіонів зі спеціальним статусом мають виключну компетенцію в таких областях як сільське господарство, лісове господарство та містобудування, тоді як звичайні регіони мають компетенцію щодо цих питань у межах основних принципів, встановлених державними законами.

Зауважимо, що в Італії нараховується 107 провінцій (Province), 14 столичних міст (Città metropolitane), 904 муніципалітети (comuni). Міська рада (Giunta comunale) є виконавчим органом муніципалітету, яка реалізовує рішення, прийняті радою. Її члени називаються заступниками мера (Assessori) і ним же призначаються. Мер (Sindaco) обирається загальним прямим голосуванням строком на п'ять років. Частина своїх повноважень він передає своєму заступнику, якого сам же й призначає. Мер також очолює місцеву державну службу [9].

Італійська система функціонування органів місцевого самоврядування та їх взаємодії з органами виконавчої влади відрізняється від української, однак має ряд неоднозначних ознак: спрощеність організації функціонування представницького органу, однак відповідне супроводжується обмеженням повноважень представників такої ради; добре розгалужений адміністративно-територіальний устрій, про що свідчить кількість муніципалітетів найнижчої ланки місцевого самоврядування, однак найнижча ланка не має виконавчих органів.

Висновки. Належне функціонування органів місцевого самоврядування та їх взаємодія з органами виконавчої влади, зокрема з огляду на досвід зарубіжних країн, враховуючи вищезазначене, є важливим завданням муніципальної влади, а особливо коли мова йде про міста з особливим статусом в Україні (м. Київ та м. Севастополь). Законодавство в Україні та країнах континентальної правової системи розмежовує регулювання місцевого самоврядування та управління; крім того, правова система вищезазначених країн характеризується функціонуванням органів місцевого самоврядування та виконавчих органів разом. Ефективний досвід чіткого розмежування таких повноважень мають Франція та Німеччина, що потребує подальшого дослідження. Для забезпечення ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади, зокрема у частині забезпечення реалізації делегованих повноважень, слід використати досвід Німеччини, у частині ефективності роботи представника органу виконавчої влади в органі місцевого самоврядування, з метою налагодження взаємодії з органами виконавчої влади в частині спільної діяльності. Варто також підсумувати, що питання функціонування і взаємодії між органами і інституціями є достатньо глобальним, тож потребує відповідної регуляції і роль державних органів у відповідній сфері, зокрема центральний орган виконавчої влади у визначеній сфері має ефективно формувати і реалізовувати політику через стратегії, державні програми тощо.

Список використаних джерел:

1. Ковбасюк Ю. Нові підходи до формування регіональної політики та регіонального управління. *Актуальні проблеми економіки*, № 7 (157), 2014. С. 248.
2. Процес модернізації системи державного управління: конституційний, адміністративний та фінансовий аспекти: *Колективна монографія / За заг. ред. А.С. Нестеренко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 528 с.* (Гулак О.В., розділ «Шляхи побудови ефективних державних інституцій: складові визначення вектору руху країни», С. 119–131).
3. Калиновський Б. В. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку: *монографія Вінниця: ТОВ «Нілан – ЛТД», 2016. 426 с.*
4. Солоненко О.М. Делеговані повноваження органів державної влади у структурі компетенції суб'єктів місцевого самоврядування. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. К., 2000. № 3. С. 62–67.
5. Swift N., Kervella G. (2003). A complex system aims to bring French local government closer to the people. URL: http://www.citymayors.com/france/france_gov.html
6. Schulze S. Local government in the Federal Republic of Germany – some useful ideas for South Africa? *South African Public Law*, 1993, №. 1, pp. 102–112.

7. Gunlicks A. Local Government in the German Federal System. *Durham: Duke University Press*, 1986. 247 p.
8. Humes, I. Local Governance and National Power. *London: IULA*, 1991. URL: <https://scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2494000>
9. Vesperini G. Regional and Local Government in Italy: An Overview. *SSRN Electronic Journal*, 2009. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1332762
10. Кулик Т. Співвідношення понять повноваження та компетенція органів місцевого самоврядування та місцевих органів державної влади. *Становлення сучасного Українського суспільства: політичні, управлінські, економічні та правові аспекти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 25 березня 2015 р.)*. С. 54–57. URL: http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2015/05/TEZI_I-chast-z-dodatkami.pdf#page=54

УДК 336.463:347.731

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.2.12>

КУР'ЯН В.В.

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ КАТЕГОРІЙ: «ОЦІНОЧНА ВАРТІСТЬ НЕРУХОМОГО МАЙНА» ТА «ОЦІНОЧНА ОПОДАТКОВУВАНА ВАРТІСТЬ НЕРУХОМОГО МАЙНА»

DIFFERENTIATION OF THE CATEGORIES: “ESTIMATED VALUE OF REAL ESTATE” AND “ESTIMATED TAXABLE VALUE OF REAL ESTATE”

В статті обґрунтовано необхідність вдосконалення норм чинного законодавства України, в частині визначення бази оподаткування нерухомого майна відмінного від земельної ділянки.

А саме, встановлення бази оподаткування як, оціночної оподаткованої вартості нерухомого майна, базуючись на диференціації категорій «оціночна вартість нерухомого майна» та «оціночна оподатковувана вартість нерухомого майна».

Застосовуючи методи аналізу та синтезу, авторкою досліджено норми чинного законодавства України та зарубіжний досвід застосування обох категорій, як бази оподаткування.

Але, зважаючи на те, що в Україні, наразі, багато територіальних громад потерпають від збройної агресії росії, і платоспроможність платників є достатньо низькою, то запропоновано більше уваги приділити досвіду і механізму визначення, як бази оподаткування нерухомого майна, саме оціночної оподаткованої вартості нерухомого майна, що застосовується, зокрема, у штаті Невада, США, публічне адміністрування місцевих податків в якому, починало формуватися за часів Громадянської війни в США, а податок на нерухоме майно був одним із основних джерел наповнення місцевих бюджетів, який, власне, таким залишається і в сучасності.

Запропоновано, надати, саме органам місцевого самоврядування, як органам найбільш наближеним безпосередньо до платника податку, а відтак, є такими, що володіють інформацією, про фактичний соціально-економічний стан територіальної громади, можливість і повноваження щодо визначення бази оподаткування податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки та/або визначення розміру «оподаткованої оціночної вартості».

У висновку, як результату диференціації категорій: «оціночна вартість нерухомого майна» та «оціночна оподатковувана вартість нерухомого майна», запропоно-

© КУР'ЯН В.В. – доктор філософії у галузі «Право», старший викладач кафедри конституційного та адміністративного права і процесу (Чорноморський національний університет імені Петра Могили)